

Examenul de bacalaureat 2012

Proba E. c)

Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

I – vă TEMA

(30 bodov)

Pozorne prečítajte nasledovné zdroje:

A. „V septembri roku 1394 otomanské vojsko, ktoré počítalo okolo 40.000 ľudí (...) prebrodilo Dunaj (*Dunărea*) v blízkosti Nikopolu smerom do Valašska (*Țara Românească*). [Pretože] rumunské vojsko nepočítalo viac ako 10.000 ľudí, Mirča Starý (*Mircea cel Bătrân*) uplatnil taktiku prepadových útokov, ktoré značne oslabili otomanské oddiely, kým dotiahli do blízkosti starobilého hlavného mesta Valašska (*Țara Românească*) – Curtea de Argeș. Rozhodujúca bitka (...) sa odohrala dňa 10 októbra 1394 pri <Rovine> (...). Húževnatý odpor Rumunov, ako i obava, že kráľ Žigmund, ktorého vojská dotiahli až k Temešváru (*Timișoara*), by mohol prísť na pomoc Mirčovi Starému (*Mircea cel Bătrân*), donútili Bajazida – prvého sultána, ktorý priviedol vojská na rumunské územie – aby sa rozhodol stiahnuť sa za Dunaj (*Dunărea*).”

(Șt. Ștefănescu, Stredoveké dejiny Rumunska)

B. „A naozaj, pred obrovskou silou zmobilizovanou [sultánom] Mahomedom II proti Valašsku (*Țara Românească*), Vlad Narážač (*Vlad Țepeș*) sa nezriekol boja, aj keď zostal sám, len so svojím málopočetným vojskom (30 000). Podobne ako pri ťažení z minulého roku v Anatólii, Mahomed II využíva podporu svojej floty v ťažení proti Valašsku (*Țara Românească*) z roku 1462. (...)”

Z vojenského hľadiska, (...) Mahomed II neobdržal ani teraz rozhodujúce víťazstvo nad Vladom Narážačom (*Vlad Țepeș*) (...) Ale z politického hľadiska, sultán si upevnil svoju moc na Dunaji (*Dunărea*), ako i otomanskú nadvládu vo Valašsku (*Țara Românească*).”

(G. Tahsin, Rumuni a Turci v XIV-XVI storočí)

Opierajúc sa o horeuvedené zdroje, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Menujte hlavné mesto stredovekého rumunského štátu, spomínaného v texte A. **2 body**
2. Určte storočie, v ktorom prebiehajú udalosti opísané v texte B. **2 body**
3. Menujte po jednom panovníkovi Valašska, (*Țara Românească*) spomínaného v texte A, ako i texte B. **6 bodov**
4. Napíšte na vaše tlačivo, písmeno zodpovedajúce zdroju, ktorý tvrdí, že vojenské ťaženie Otomanskej ríše, malo z politického hľadiska neblahé následky pre rumunský štát. **3 body**
5. Vyberte zo zdroja A a napíšte na vaše tlačivo, dve informácie nachádzajúce sa vo vzťahu príčina – následok. **7 bodov**
6. Uveďte ďalšie dva konflikty na rumunskom území, v období stredoveku, alebo začiatkom novoveku, okrem tých čo už boli predstavené v uvedených zdrojoch. **6 bodov**
7. Uveďte jednu podobnosť medzi dvoma diplomatickými akciami, na ktorých sa zúčastnili Rumuni v stredoveku. **4 body**

II – há TĚMA

(30 bodov)

Pozorne prečítajte nasledovný zdroj :

„ Zmena pluralitného autoritatívneho režimu, ktorý Mussolini nastolil v Taliansku po pochode na Rím, na totalitnú diktatúru (...) datuje (...) z rokov 1925-1926. (...) Monarchia je ponechaná, ale kráľ (...) je nútený sa uspokojiť iba s reprezentatívnou úlohou. Aj Senát je zachovaný iba preto aby sa využila súvislosť so starovekou rímskou inštitúciou a aby zachránili bývalú vedúcu vrstvu, aj keď členovia tohoto zhromaždenia sú podriadení ľuďom zo strany režimu a nemajú žiadnu konkrétnu moc. Snemovňa poslancov je volená takým spôsobom, aby bola závislá len od strany. (...) Podstata moci je vlastne v rukách “vodcu”(Mussoliniho). Vlastne tento nezodpovedá iba pred kráľom a má významnú ekonomickú úlohu ako minister korporácií a vojenskú, ako hlavný veliteľ vojska. On vymenúva a odvoláva ministrov, ktorí nie sú iba jednoduchými vykonávateľmi a taktiež môže vládnuť prostredníctvom vyhlášok – zákonov, bez kontroly parlamentu. (...) Jediná strana , má ako úlohu získavanie a súčasne stráženie obyvateľstva (...). Ona sa zúčastňuje na udržiavaní poriadku za pomoci milícií (...). Teraz [1940] Národná fašistická strana počíta 3 milióny členov.”

(S. Berstein, P.Milza, Dejiny Európy)

Opierajúc sa o nasledovný zdroj, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Menujte stranu uvedenú v danom texte. **2 body**
2. Na základe daného textu ,upresnite jednu charakteristiku Snemovne poslancov. **2 body**
3. Upresnite jeden politický režim a jedno historické územie (krajinu), na ktoré sa vzťahuje daný text. **6 bodov**
4. Uveďte na základe daného textu, dve informácie o senáte. **6 bodov**
5. Na základe daného textu, si vyjadrite názor ohľadom moci Mussoliniho v štáte a podporte ho dvoma informáciami z textu. **10 bodov**
6. Na základe relevantnej historickej udalosti, argumentujte mienku, podľa ktorej demokratické politické praktiky sú charakteristické pre Európu XX – ho storočia. (Boduje sa adekvátnosť argumentov vypracovaných za pomoci relevantnej historickej udalosti, rešpektíve spojíviek, ktoré vyjadrujú kauzalitu, ako i konklúzie.) **4 body**

III- a TĚMA

(30 bodov)

Vypracujte asi dvojstranovú esej o Rumunsku (*România*) v medzinárodných vzťahoch (XIX – XX storočie), berúc do ohľadu:

- Zaznamenanie jedného prípadu pôsobenia Rumunska (*România*) v rámci medzinárodných vzťahov z druhej polovice XIX-ho storočia;
- Uveďte jednu príčinu vstúpenia Rumunska (*România*) do jednej z veľkých aliancií zo začiatku XX –ho storočia a predstavte aj následky tohoto vstúpenia pre rumunský štát;
- Uveďte dve akcie stalinistického režimu z Rumunska (*România*) ,v oblasti medzinárodných vzťahov a upresnite podobnosti jestvujúce medzi nimi;
- Vyjadrite si názor o postoji národnárskeho – komunistického režimu z Rumunska (*România*) voči “studenej vojne” a podporte ho historickým argumentom.

Poznámka! Boduje sa i použitie **adekvátneho historického slovníka** ,**štruktúra** eseje, zdôraznenie vzťahu **príčina – následok**, vyjadrenie jedného názoru podporeného **historickými argumentami** (relevantnosť vypracovaných argumentov, dosiahnutá použitím konkrétnej historickej udalosti , rešpektíve spojív, čo vyjadrujú kauzalitu ako i konklúzie),rešpektovanie **chronologického/logického poradia** historických udalostí a **zaradenie** sa do určeného počtu strán.